

- 1 Erhardus S. Rom. Imperij Comes Truchses de Wetze
haus, S. Cas. Maj. Camerae a puriore Ecclesia
De eius ostensu Diss. Theol. prof. G. Fitis D. et
M. Rubertho Othonis Helmst. 1652.
- 2 Desiderium et studium concordiae Eccles. G. Calixti 1650
- 3 De fide & operibus S. patris & Doctoris Aurelij
Augustini Episcopi Hipp. liber unq edit. a D. Henrico
A. dissertatio de hoc argto eius de Aut. Henn. 1652.
- 4 Dissertatio de Majestate Civili D. Joh. Hennichij
de sacris publicis templis & diebus festis endirio
Autore M. Joac. Hildebrando Helmst. 1652
- 5 De cultu S. Virg. Mariae ap. Pont. G. Calixt. 1650.
- 6 de primatu Rni Pontificis G. Calixt. 1650.
- 7 de S. Scra, prof. G. Calixto Aut. et Res. M. Riccardo 1649
- 8 de justifiacoe hom. coram iudicio Dei. G. Calixto
Resp. M. Gerh. Fitis. 1650.
- 9 de controversijs q̄ circa Euchari. inter Catho
licos protestantes et Pont. incedunt proside
10 D. Gerh. Fitis Resp. Fr. Wl. Calixt. p. p. 1652
- 11 de S. Scra. ps. D. Gerh. Fitis Resp. Fr. Wl. Calixt. 1650
- 12 de S. Trinitat mysterio ps. Gerh. Fitis et Fr. Wl. Calixt.
- 13 de immortalitate aīe G. Fitis et Fr. Wl. Calixt. 1650
- 14 de Supremo iudicio & eterna beat. G. Fitis et Fr. Wl. Cal.
- 15 de praedestinaē G. Fitis D. H. Conrad. Hoffm. 1650

RARI

*Admirandi & plusquam ferini, veneficio,
illati adfectus*

HISTORIA.

Pfalm. 9. V. 14.

*At confisa Deo nuda modestia,
Æternum Domini non animo excidet:
Nec lato miserorum
Spes frustrabitur exitu.*

T 164

Typis descripsit BRUNSVICI

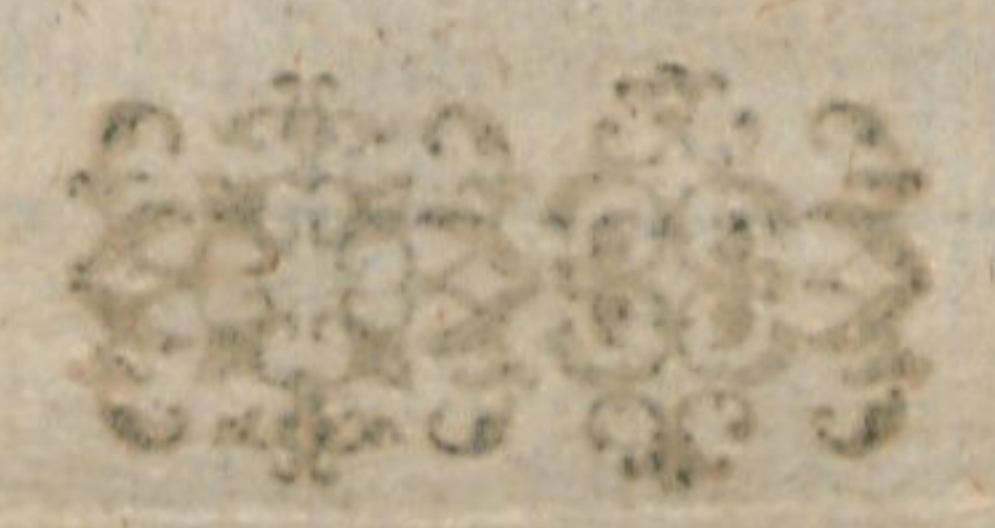
CHRISTOPHORUS FRIDERICUS ZILLIGER.

Anno Salutis Christianæ M DC XLVIII.

132

RARI
HISTORIA

Plalm. 9. v. 14.
Attonpta Deo mba wochstia
Aerum Domini non amio excidet:
Nec lato miferorum
Spes frustretur exitu.

Typis descriptis BRUNSVICI
CHRISTOPHORUS FRIDERICHUS ZILLIGER
Anno salutis Christianae MDC XLIII.

Lectori Candido & benevolo salutem & divinam
protectionem.

 Andide & humanissime Lector, æquum est,
paucis in limine te docere causam quæ me im-
pulerit, hanc admirandi, rari & calamitosissi-
mi mei adfectus historiam, typis ut divulgarem. Ra-
ritas & plusquam ferina morbi, symptomatumque
crudelitas, eò non tantùm multos Medicos, sed & alios
non infimæ eruditionis & sortis perduxit Viros, ut hi-
storiam illorum à me peterent multoties. Quorum ta-
men honestis postulatis, ne hodiernum quidem in diem:
partim ob virium imbecillitatem: partim etiam ob a-
manuensium raritatem caritatemque, satisfacere omni
ex parte potui. Ast cum non desistant primi, quotidieque
accedant plures, historiam illam desiderantes; visum
est, quicquid ejus rei à me in chartas est conjectum Ty-
pographo excudendū tradere. Ita enim fore existima-
avi, ut & amicorum desideriis satisfacerem, & me à
tediosa & sæpius iteranda describendi liberarem operâ.
Quod consilium, si placet, gaudeo: si displicet, ne nimi-
um, charitatis scilicet memor, illi insultes te rogo. Vale
& si Christianus es, ne eadem vel similis tibi obveniat
sors infelix, & ut ego ex hac Sathana carnificinâ libe-
rer, Deum precare mecum, tuoque favore me com-
plectere. Dabam Brunsvici VI. Eidus Maii, Anno
Christi 1648.

Joachimus Läger Medic. Doct.

*Historia admirandi & horrendi adfectus
veneficio mihi illati.*

Annus jam est septimus, quo mihi, matutino & nebuloso tempore, peregrè abituro, vetula, eodem anno, curæ infirmorum à me præfecta liberorum, ex culina jusculum porrexit sumen. um. Ad primi hujus jusculi, ex pane, cerevisiâ, butyro & sale confecti (nostrates warm Bier vocant) cochlearis deglutitionem, me, nullo sensibili corporis adfectu laborantem, in ictu quasi oculi,prehendit dolor acutissimus: qui primum à sinistra maxillæ in articulatione incipiens, ad utriusque in mento combinationem, genæ musculos transversim pervadens, ita, motu quasi convulsorio, nervos & fibras illorum vellicabat musculorum, ut nisi adstantium manibus exceptus sustentatusque fuisset, subitanei doloris acerbitate perterritus & enervatus, in ipsum prolapsus fuisset pavementum. Unicâ hac repentinâ, & vix decuplam, horæ quadrantis exequante partem, ast immanissimâ vellicatione superatâ, nihil amplius ad tres, ni fallor, septimanas, quidquam mali persensi; iter quoq; sine omni confeci difficultate: sine molestia & dolore, cibum mandere, deglutire, corpusque consveto more, movere, mihi liberum erat: nec post unicum hunc insultum, ullam tum temporis, corporis functionum, observare poteram, læsionem. Consternatus hoc, quasi cælo tactus, subitaneo ictu, diu animi pendebar, cui nam, tam horrendum, nullisque præviis signis, se prodentem, ascriberem causæ, effectum. Gulam à primis virilitatis annis, strenuasque computationes averfatus sum, & quanto potuit fieri studio & assiduitate, corpusculi mei honestè semper prætendens inhabilitatem, liberaliorem tam vini quàm cerevisiæ potum, declinavi. Verum enim verò, ut homines sumus, non semper ad dictamen rationis valetudinem curantes: ita contigit quoq; mihi, ut amicis & consvetudini aliquid dans conviviali, à consveta nonnunquam discederem diæta, corpusque onerarem cibo potuq; non necessario sed superfluo, unde non potuerunt non generari cruditates quædam corpori noxam aliquam imprimentes. Ad istam verò antevertendam, non passus sum illas diu in primis delitescere viis, sed proficuis abstergentibus, blandioribusque catharticis, debito tempore & modo, expurgavi, revocatâ conveniente & consvetâ victus ratione. Ad reliquas sex res non naturales, mirum in modum corpus nostrum vel conservantes, vel corrumpentes, quod attinet, studiosè hoc
egi

egi, ne multoperè mihi earum obesset vel defectus vel excessus. Causam itaq; tanti mali in harum illegitimum usum rejicere, fas non erat. Nec alia præcesserat causa externa, insignem & sensibilem parti adfectu imprimens imbecillitatem, undè promptitudinem aliquam recipiendi defluxionis conjecturare licebat; nisi quod ante decimum à prima hujus paroxyfmi invasione annum, cutis ejusdem genæ, acutissimo vitri fragmento, sed leviter nò altè vulnerata fuerit. Cicatrix negligenter tractata, non nihil ultra debitum luxuriavit, præcipuè in decliviore & articulationi maxillæ propriore parte; quam excrescentiam, appposito caustico potentiali, removendam duxi, id quod feliciter quoq; cesfit, & spatio decennali nihil quicquam doloris vel molestiæ vel ad maxillæ articulationē vel in genæ musculis animadvertere potui. Non tacendum verò arbitror, temperamentum meum esse cholericum, calidum sc. & ficcum, & ob id gracile; quam constitutionem quæ sequantur tam animi quam corporis pathemata, id notius est, quam ut ulla egeat recensione. Ex hæreditate quoq; materna obnoxius fui defluxionibus scorbuticis, præcipuè ad dentes, fauces, tonsillasq;: quas tamen, recta victus ratione & legitimo medicamentorum usu, præcipuè autem venæ sectione, in tempore, adhibitâ, partim antevertere, partim quoque tollere sæpissimè contigit. Non nescius quidem sum, vagas & instabiles scorbuticorum esse defluxiones, & inde enatos dolores: unde pronior quoque eram, hujus tam subitanei & horrendi adfectus causam illis tribuere fluxionibus. Per mansissem in illa etiam diu & mecum multi peritisfimi Medici sententiâ, nisi mos modusq; invadendi, typus dolorum, & periodus hætenus à nemine observata, frustraneaq; omnium remediorum applicatio: & tandem ipsius sagæ confessio, veram propalassent causam. Hæc, ad temperamenti, vitæq; rationem cognoscendam, interferenda existimavi. Redeo ad ipsum adfectum: Tribus, à primo illo insultu, præterlapsis septimanis, feria sc. secunda Pentecostes anni supra millesimum sexcentissimum, quadragesimi primi, ad amicum quendam in urbi proximo viventem pago, invisendi & me measq; recreandi ergò tendentem rhedaq; per civitatis inæqualia, sine omni tamen molestiâ & doloris sensu, vectū pavimenta, nullis omninò præviis signis rhedâ in ipso planissimo æquali & arenoso constitutâ solo, iterū me vellicans ille sed primo longè atrocior, invasit dolor, eoq; adegit ut ex rhedâ profiliens, ad superandū immanissimū cruciatum, in terram me projicerē. Hoc autem superato paroxyfmo, conjugis & amicorum victus precibus, persuasionibusque iter ad

dictum illum amicum pedibus confeci sine ulteriori molestia, ab alio & quidem proximè impendente, nihil mihi metuens, paroxysmo; quippe qui nullum in articulatione maxillæ, & genæ musculis tumorem vel dolorem observabam. Sed valdè me mea fefellit opinio, primum enim, ex jusculo apposito dum absorbere conor cochleare, majori vehementia nervos & tendines musculorum, fibrasque, masseteris & buccinatoris, dolor quasi convulsivus (notanter dico quasi convulsivus, quia nec ego, in interiori buccæ parte, nec adstantes, ullam externam contractionem, ut in spasmo fieri cynico videmus, observabamus) afficit, & ita frequenter, ut totâ illâ die, mihi cibo & potu interdixerit omni. Ad unum quemque enim maxillæ & labiorum motum recurrerant dolores atrocissimi: & modò hanc, modò illam genæ partem: jam ipsam articulationem maxillæ: jam hujus jam illius muscoli tendines: nunc masseteris, nunc buccinatoris fibras, modò rectas, modò transversas, modò obliquas, jam omnes simul & variè ad varium, à natura in illis partibus formatas usum, fibras: aliquando ipsum tantum maxillæ periostrium, jam totum interioris buccæ membranam, nunc transversim, nunc à superiore ad inferam, aliquando contrario motu, partem, instar igniti ferrei styli subitò pervadentes, vellicantes & veluti secantes, excruciant. Finitis aliquot paroxysmis uno altero prolixiori, ad horam unam vel alteram intermitterent perfectè, nulla aderat sensibilis partium intemperies, nullus tumor, vel continui solutio, unde horrendos horum cruciatuum insultus proficisci, poteram conjicere. Victus autem horum dolorum acerbitate & frequentia in lectum me conjicio & ad leniendos dolores cataplasma ex lacte, medulla panis tritic. florib. Chamomill. Croco, baccis buniperi, proportionabiliter confectum, & vesica suilla inclusum tepidum, ne attraheret humores, parti applico adfectæ, & aliquoties repeto. Ad primum hujus appositionem, nihil quidem levaminis persentio, neq; aucti sunt dolores: quoties verò repetebam toties acerbabantur dolores, recurrebantque frequentius, ita ut coactus fuerim, illud remove, meque quieti dare.

Supervenientem noctem tranquillè peregi, somnum ad virium restorationem capiens placidum, nihil molestiæ in parte adfecta, multo minùs in ulla alia corporis parte animadvertens. Qua propter non nihil assumens jusculi domum repeto, rheda sine notabili molestia & dolore vectus, & ita diem transigo. Postero die, ad nonnullum civem, febris petechiali graviter decumbentem vocor; adeo hominem & medici-

nam

nam facio, & quomodo illa, item qua victus utendum ratione, indico: ubi repentinus itidem me ferit paroxysmus & tantus & talis ut cum magna & vix superabili difficultate ad meas redierim ædes. Ab illo tempore frequentes iterum paroxysmi me exagitarunt, nunc longiores nunc breviores: superveniebat etiam in parte buccæ interiori inflammatio sensibilis; phlogosis totius corporis incertis recurrens periodis: urinæ jam instar fortissimi lixivii rubentes transparentesque jam turbidæ pauloque post instar farinæ laterum subsidentes, jam spicæ, nunc aqueæ & crudæ apparebant. Non concedabatur mihi sine horribili animadversione efferre literam aliquam gutturalem. Hisce jactatus in undis, conveniente utor diætâ, variaque ex arte generosa, longoque usu probata, methodicè adhibeo remedia: injecta sunt aliquot clysmata: quantum licuit ore assumpsi alterantia, blandissimis pharmacis ex primis viis ejeci cruditates: ad revellendum in dextro brachio secta est basilica, in sinistro pede saphena: ad derivandum, in sinistro cubito cephalica, itidem venæ sublingva: cervici & brachio sinistro appositæ cucurbitulæ: parti adfectæ varia forma & modo applicata sunt anodyna (opiatorum usus internus & externus mirum in modum noxius mihi fuit) sed sine fructu & levamento ullo; nisi quod ad venarum sub lingva sectionem, non nihil remiserint dolores, desieritque inflammatio, redieritque facultas loquendi. Reliquorum quoque præsidiorum usum continuavi, sed frustaneo, ut dixi, successu. Paroxysmi enim illi, incognito typo, incertisque periodis, me excruciarunt à solstitio illo vernali, ad sequentis anni solstitium brumale. Ab eo tempore, nisi me fallit memoria, integrum sine ulla transegi invasione annum, nihil incommodi in toto animadvertens corpore, quo emenso, iisdem & repentina itidem invasione, correptus sum doloribus & quidem denuò secūdâ feriā Pentecost. horis matutinis, sacris ubi intereram. Omnia ex triplici præsidiorum genere exquisita & à viris experientissimis mihi communicata remedia, non neglecto optimo victus regimine, adhibui. Sinistro cubito, utrique cruxi fonticulum inussi, nec quicquam quod ad revellendum, derivandum, intercipiendum: quoquam modo aliquid facere posset, omissum est. Sed sine ulla dolorū allevatione, frustra omnibus adhibitis, ab illo solstitio ad sequentis anni æquinoctium vernale, miris modis & incerto intervallo, modò nocturni, modò diurni recurrentes paroxysmi me affligerunt. Tertius, qui sequenti anno me invasit paroxysmus, nec ita vehemens, nec ita frequens atque duo priores, fuit aliquot enim sæpe dierum imò

heb^m

hebdomadum intercedebat spatium, quo libere me movere, loqui, edere, etiam cibum conficere, mihi concedebatur. Nihil ramen & hic profuerunt medicamenta quanta etiam curâ & dexteritate administrata sint omnia. Quarta verò invasio, quæ finito hoc paroxysmo, proximo anno, ad æquinoctium autumnale, meprehendit, acerbitate & diurnitate tribus præteritis, & præcipuè posteriori longè fuit superior, durans ab æquinoctio illo ad solstitium æstivale sequentis anni. Tam atroces autem & furiosi fuerunt dolores ut sæpissimè, qui mihi præsto erant de vita mea brevi actum iri putarent. Iam ad omnem, jam ad certum, sed mihi non observabilem, recrudescabant dolores, motum: nunc ad omne labiorum, maxillæ, capitis, manuum, pedum, motionem: modò hæmodò illæ, aliquando buccinatoris, aliquando masseteris musculorum: aliquando omnes utriusque convellebantur fibræ, sine omni tamen visui conspicua, non verò sine satis acerba & mira contractione; sæpè vera, quantum ego sentire poteram, erat inflammatio totius buccæ, quæ tamen citò sæpè evanescebat; sæpè etiam ad horas & dies aliquot perdurabat, cum nulla cruciatuum vel remissione vel intermissione. Præsens verò paroxysmus ordine quintus, qui jam à quadrages. sexti anni solstitio brumali in hodiernū usq; diem me exercet, tantæ fuit & est ferociæ, ut ejus admirandas carnificinas effari vel literis consignare non possim. Sæpissimè aliquot septimanis, nec labia, nec pilos attrectare, nec loqui, nec cibum, nec potum ullo modo, nisi per tubulum quendam faucibus immisum, sine notabili & horrendo cruciatu deglutire potui. Imò quod mirius, ad omnem, per consveta emunctoria, sordium & excrementorum corporis expurgationem, horrendum in modum audi sunt insultus & dolores. Nihil me juvit sæpius repetita venæ sectio, nihil urinæ & sudoris copiosum etiam profluvium; & quod exemplo fortassis caret: ad omnem ungvium & capillorum, barbæq; pilorum præsectionē exarcerbabantur dolores & frequentius recurrebant paroxysmi. Unum reliquis omnibus admirabilius referam. Sesquiannus jam est, quo primum de vetulæ illius veneficio, oborto rumore non levi, cœpi suspicari, quo aucto, non sine gravi eam dimisi reprehensione. ^{intercipiendum}
Restabat autem turpissimo scorto adhuc aliqua mercedis portio, cujus solutionem svasu nonnullorum amicorum, non quidem in totum denegavi, sed ad tempus tantum præfinitum suspendi. De hac mercedis suspensione Hannoveræ, ubi tum temporis degebat, certior facta, ita incanduit, ut ipsa etiam truculenta facies vindictæ satis indicarit cupiditatem,

tem. Paulò post, me tam horribiles invadunt insultus, unaquaque hora, octo, decem, duodecim, omnes humanas superantes cruciatus, durantesque septem continuos dies & noctes, quas in somnes duxi. Nihil diferebant ab illis doloribus, qui forcipibus ignitis membranosis vel aliis, exquisitissimi sensus, partibus infliguntur. Dei tamen peculiari adfistentia tantillum & quidem perfectè sæpè inter mittebant illæ vellicationes, ut spatio illo, inter ipsos intercedente insultus, non nihil cibi dentibus conficere, potumque deglutire potuerim. Ad unam quamque autem quod notandum, vellicationem in exteriori genæ cute, quinque oblonga vestigia rubra, seu lineæ, ab inferiori maxillæ parte ad oculum & os usque jugale sese extendentes, quasi ignito & acuminato ferro, impressæ apparebant, quæ etiam finitis doloribus iterum disperebant citissimè, pallorq; integram occupabat faciem ad novam usque prehensionem. Sinistri quoque oculi & temporis venæ & arteriæ adveniente nova vellicatione in immensum intumescebant, ita ut non levem ruptionis, vel apoplexiæ mihi incusserit metum. Frequentes insultus, venæ arteriæque jugularis nec non temporalis vehementer pulsantium, forti compressione non nihil retardare, avertere verò non potui. Ea motu ratione arteriam temporalem præscidendam curavi. Effluxit sanguis rubicundus, floridus, bonæ consistentiæ; sed quod fortè fidem superat humanam, sine ulla ligatura sponte sua & quidem repente, sine animi deliquio, constitit sanguis & cito coaluit vulnus, nihil post se relinquens juyamenti. Nihil levaminis ex arte nostra, nec quidquam ex publicis nec privatis ad Deum fufis precibus auxilii, ad sistendos hos septem dies noctesque continuantes cruciatus, percepi. Tandem tamen puerulorum abecedariorum in tribus Scholis Brunovicensibus Deus victus precibus, Sathanam quiescere jusfit, ubi statim insultuum frequentia & acerbitas remisit, relictis levissimis vestigiis somnum non abigentibus. A proximè præteriti autumnii æquinoctio, interior bucca maximam partem valdè intumuit, unde sæpè nihil, sæpè tamen multum aucti sunt dolores: quorum augmentum semper comitatur inflammatio instar ardentium prunorum easdem adurens partes. Ab illo quoque tempore ptyalismus me continuo afflixit, sæpeque ichor ille profluens tantæ fuit falsedinis, ut fauces, linguam, labia vehementer arroderet, cum tamen ab omni cibo falso studiosè abstinerim. Nihil me juvit alvi vel laxitas vel tarditas vel constipatio. Ad lenissimi abstergentis sumptionem, blandissimi que enematis injectionem horrendum & repentinum in modum exacerbati

B

sunt

sunt dolores. Omnis sternutatio nuncia est proximè impendentis paroxysmi. Oculis perpetuò obferyatur vapor, jam violacei, jam flammei, nunc atrii nunc ex purpureo vixidis, nunc ex omnibus mixti coloris, ad cuius incrementum, etiam crescunt vellicationum paroxysmi. Frequentiam dolorum sæpè, sæpè etiam non, paroxysmo sc. ad ἀκμὴν tendente, bacillo dentibus fortiter prehensio, avertere possum, ex qua bacilli prehensione tam diurna quam nocturna (ne ad momentum enim ipsum removere concessum esse) magnum sentio malum, dentium sc. ex statione sua propulsionem, quorum casum cum horrore metuo. Urinæ profluxerunt, magnam partem, rubræ instar lixivii, modò subsidentes, modò sine ulla hypostasi: jam aqueæ & planè crudæ: jam optimi coloris & substantiæ cum nulla tamen dolorum lenitudine. Ut autem rubeas, itaque quoque aqueas copiosè & frequenter profluentes, semper comitata est dolorum exasperatio. Ad buccæ ardorem, mucilaginem seminis cytoneorum cum sero lactis caprino extractam tepidamque ori injeci: sed vix credibile est, quam immaniter ex una illa colutione aucti sint cruciatus. Postero die applicui fotum ex lacte coagulato, floribus sambuci & Chamomillæ, sed eodem successu. Plerumque etiam ante dolorum invasionem vaporem quendam à sutura coronali per sinistrum tempus, sub cute, ad os usque jugale, instar formicarum repentium, descendentem sentio, cuius descensum sæpè, non verò semper digitis fortiter partibus impresis, intercipere possum. Ad os verò jugale quando pervenit, quicquid istius est vaporis, vel alterius rei, desinit se movere & paulò post, vel ad labii vel maxillæ &c. levissimam commotionem, subsequitur vellicatio, modò lenis modò acerbior, nunc huius nunc illius fibræ. Hoc quoque tacere non debeo: toto morbi decursu, etiam horrendissimos inter insultus, urinasq; tam turbidas quam planè crudas nihil meo decesit appetitui: integer, & sibi constans permansit, neque ullum cibi averfatus est genus, cum tamen tantum jusculis & liquidiori cibo uti fruique queam, cuius nulla me in hodiernum etiam diem tenet nausea. Mirum equidem est, quomodo cum horrendis istis cruciatibus & sanguinis impuritate, quam urinæ indicant turbidæ, crassæ &c. stare potuerit valida appetentia, & ventriculi actio satis firma. Mens quoque ut toto morbi decursu, ita & hodiè, Deo adjuvante, rectè sibi constat, licet corpus, & si vescar cibo boni succi & facillimæ concoctionis, exarescat & tremat & effæto corpore lasa cutis, faciesque cum tota cute ex flavo livescat.

Quic-

Quicquid variorum hinc fuit symptomatum, ante turpissimæ strigis propriam confessionem, mecum omnes peritissimi Medici, putrido & maligno adscriperunt humori, vaporique scorbutico, cujus haud leve, varia illa urinarum mutatio, nobis suppeditavit indicium. Illum autem, quò nobis eò melius illuderet sceleratissimus cacodæmon, unâ movendum duxit. Doloris morem quod attinet, ad nullam certam, ut manifestum est, speciem ille referri potest: non sunt verè convulsivi, nec inflammatorii, nec gravantes, nec pulsantes &c. sed omnem horum ideam superantes, circumscriptamque tantum corporis partem occupantes, ad mali genii & sagæ fortassis arbitrium Deo permittente, sed potentiam tamen illorum limitante, crudeliter me affligunt, & genam instar candentium acuum hinc illinc perforant, omni que ope & auxilio me privant humano. Quicquid verò spei mihi superest, id in peculiari positum est gratia divina, quæ tandem mei miserta ab angelo colophyzante me liberabit. Venefica, quam ultra sexennium, nihil mali suspiciens, nec quicquam horum criminum in ipsâ animadvertens, victum subministravi & amictum, Lagenhagæ, quæ ipsi patria fuit, prope Hannoveram, capta, torturæ subjecta & jam combusta, fassa est, se juscule in limine indicato, pulverem quendam atrum à diabolo sibi traditum inspersisse, qui à me eo tempore, & postea aliquoties alius ejusdem nonnunquam etiam diversi coloris absorptus, tantorum, cruciatuum sit causa. Interrogata, quomodo plures isti tam vivacis & diuturnæ possint esse efficaciam, & cur, incertis tantùm affligant periodis; præcipuè ad anni notabiles, aëris verò vix sensibiles mutationes, recrudescant? verò *+ dolores* similis esse, id non à pulverum facultate, sed ab animo vindictæ cupido vel sigillorum nonnullorum commotione provenire; primùm à nulla aliâ id esse causa, quam à pulverum istorum sumptione, idque se ex diaboli habere relatione constanter & sanctè adfirmavit. Acrius verò reprehensa, minarum quoque & torturæ metu deterrita, edixit: id Sathanæ fieri artificio, quod tamen artificio ut proderet, nulla verborum acerbitate, vel tormentorum comminatione adigi potuit: Quodque in causa fuit, cur secundæ subjecta fuerit torturæ, cujus vi tandem adacta, criminis nominavit sociam, mediante ollæ nonnullius ad ignem appositione, pro arbitrio dolores infligentem & removemem. Sed studiosa & curiosa in ipsam ollam, ejus ad ignem admotionem, aliasque indicatas circumstantias, instituta inquisitione, nihil horum repertum est. Num diaboli vel præmonitu, vel ope remota vel cooperta sit olla, actioque ad

ad tempus impedita, id hæcenus intelligi non potuit? Mendacem illarum esse Magistrum *αυταδιδακταν* novimus: de ipsius mancipiis quis sibi aliud persuaderi patietur? Sanctè quidem asseveravit & constanter, jam proxima etiam supplicio, me terno, ex *γλυκυπικρα* herba parati balnei, usu, sanitatem, lentè tamen recuperaturum. Passus sum hanc mihi imponi necessitatem, tribusq; illis usus sum balneis. Ad primum, immane, quantum aucti dolores: ad secundum & tertium, mitiores quidem redditi, sed nondum intermittunt. Ad levisimam enim aëris mutationem recurrunt, jam præcipuè noctu, præcedente nonnulla humorum ebullitione, sudore & sternutatione. In ea itaque sum opinione licet veneficium, vi balneorum (quod tamen adhuc dubium) sit sublatum, partes nihilominus horrendis istis cruciatibus ita esse debilitatas, ut jam levis etiam causa naturalis ipsis dolorem æmulantem diabolicos insultus infligere valeat, Nec sine viscerum læsione, adque generandos malignos ejusmodi vapores dispositione, nec non ad partem Sathanæ artificio, Deo concedente, determinatam transmissione, pulveres istos operatos esse & adhuc operari mihi persvadeo. Hæc mea jam est misera conditio. quid porrò futurum, novit solus, omnia præsciens, Deus. Parum fidei saggarum merentur assertiones, licet non negem, etiam illata veneficia remediis non nunquam tolli naturalibus. Nec res exemplo caret, diabolus sæpè corruptis & malignis uti ad suas actiones, humoribus naturalibus: quibus correctis & ejectis, per naturam cognitis remediis, ipsius quoque impeditur operatio. Contra meam verò carnificinam, nil quicquam hæcenus valuit vel ars vel experientia humana, sed diaboli subiectus truculentia, quoad Dominum visum fuerit, conficior, animo, corpore, bonis. Hanc meam aliquantò intimius introspiciens extremam miseriam, quis non Sathanæ, ejusque organorum plusquam ferinum corpora nostra excruciantium mirabitur artificio? Quis non condescendet meis ejulatibus modò Christianus est? Hæc fusiori & simplici stylo, desultoriaque: accuratiori quando per morbi vehementiam non licuit: operâ, consignavi. Quod æquus lector boni ut spero consulet. Dabam Brunsvici xxvii, die Aprilis, Anno Christi cto lcc xlviii.

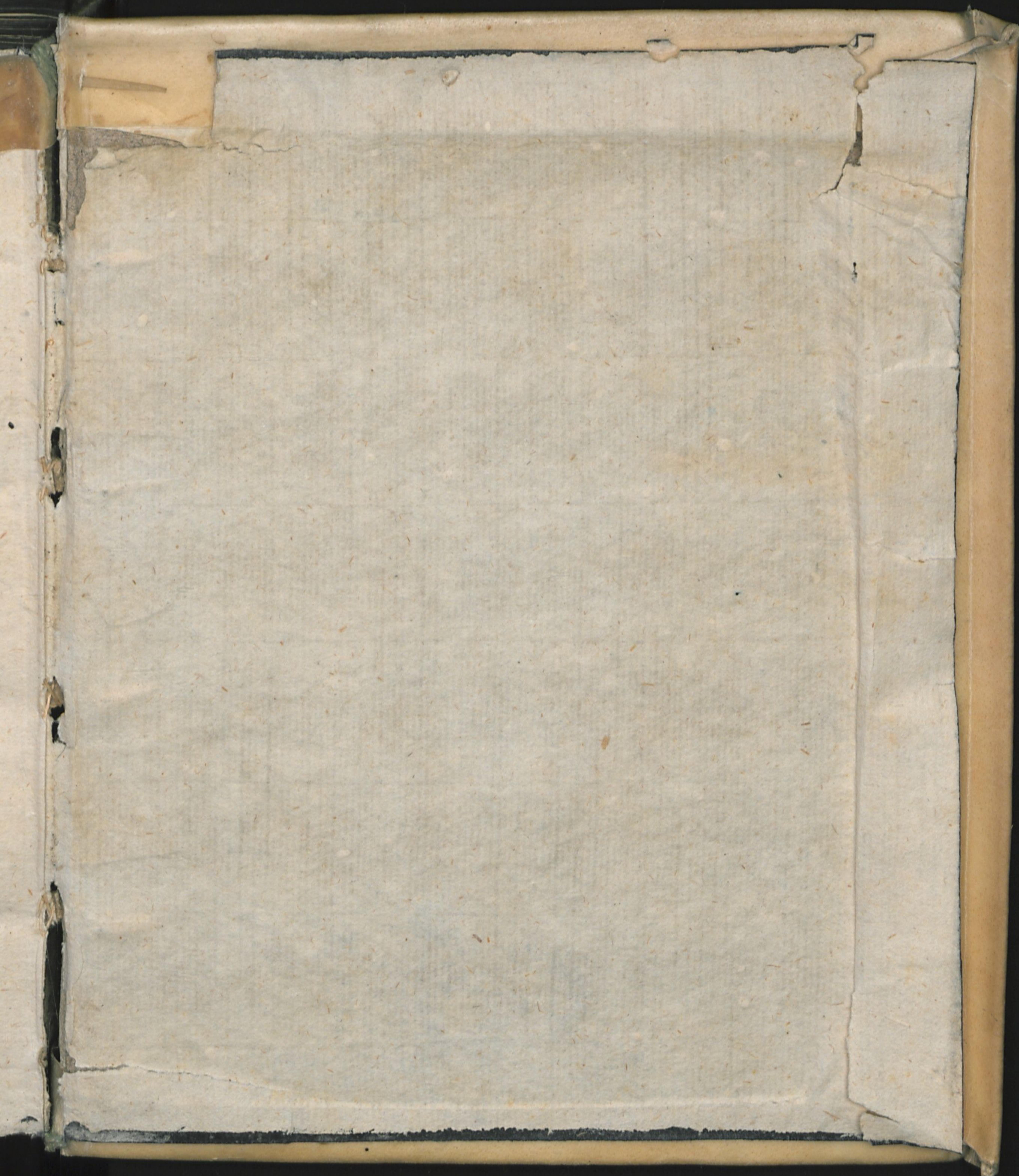

B.I.G.

Farbkarte #13

Inches
Centimetres

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

(32)

XXXII

I
m ferini, veneficio,
tus
ORRIA.

V. 14.
modestia,
non animo excidet:
rum
ur exitu.

1661

UNSVICI

ERICUS ZILLIGER.
næ M DC XLVIII.

